

УДК 371.3:616.8-009.831

DOI: 10.22141/2224-0586.8.79.2016.90386

ПАВЛЕНКО І.А.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, м. Львів, Україна

КЕЙС-МЕТОД У ВИКЛАДАННІ ТЕМИ «КОМАТОЗНІ СТАНИ»

Резюме. *Актуальність.* Впровадження методу *case study* в практику вищої професійної медичної освіти в даний час є досить актуальним, направленим на формування професійної компетентності лікаря й необхідним у зв'язку зі змінами вимог до якості фахівця. Оскільки кома — це гострий патологічний стан, то надання невідкладної допомоги пацієнту проводиться на ранніх етапах. Тому знання основних клінічних симптомів та принципів лікування коматозних станів — важливий аспект практичної діяльності лікарів усіх спеціальностей. **Метою** роботи було виявити доцільність та ефективність застосування кейс-методу у викладанні теми «Коматозні стани». **Матеріали і методи.** Основою методу є ситуація виникнення в людини коматозного стану. Студенти мають проаналізувати ситуацію, розібратися в суті проблеми та запропонувати можливі варіанти рішень: визначити вид коми та вибрати алгоритм надання допомоги. **Результати.** Описано правила створення кейсу, методу його застосування, наголошено на особливостях роботи викладача, показано критерії оцінювання студентів: активність в обговоренні кейсу, участь у роботі творчої групи, самостійна робота при підготовці. **Висновки.** Застосування кейс-методу стимулює активність студентів у вивченні теми «Коматозні стани», формує позитивну мотивацію до навчання, забезпечує його високу ефективність, формує певні особистісні якості майбутніх лікарів, а також сприяє самовдосконаленню та творчому розвитку викладача. Цінність методу *case study* полягає ще й у тому, що він демонструє не тільки ситуації, з якими зустрічаються лікарі в повсякденній практиці, а й актуалізує певний комплекс знань, необхідний для засвоєння при вирішенні питань надання допомоги хворим у коматозному стані. Він вдало поєднує навчальну, аналітичну й виховну роботу та є ефективним у реалізації сучасних завдань системи освіти.

Ключові слова: професійна медична освіта; метод *case study*; коматозні стани

*Знання стають нашим надбанням,
коли зачепили наше серце і ми їх прожили.*

Памфіл Юркевич

Вступ

Орієнтація на нові цілі освіти вимагає не тільки зміни змісту предметів, що вивчаються, а й методів і форм організації освітнього процесу. Це визначає необхідність активізації роботи студентів на занятті та наближення тем навчання до реального життя.

Стратегічна мета реформування й модернізації вищої освіти й науки в Україні — створення ефективного інноваційного освітнього середовища у вищих навчальних закладах завдяки прогресивним нововведенням, упровадження найсучасніших технологій і моделей навчання. Навчальний процес у сучасному університеті повинен здійснюватися «з урахуванням

можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтуватися на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін у соціально-культурній сфері, системі управління та організації праці в умовах ринкової економіки» [1, 7].

Сьогодні великого значення набуває впровадження інтерактивних методів навчання, які є ефективнішим засобом в опануванні сучасних технологій. Вони не тільки підвищують ефективність навчання і якість знань, а й формують професійну й життєву компетентність сучасної молоді.

Актуальність упровадження методу *case study* в практику вищої професійної освіти обумовлена двома тенденціями. Перша впливає із загальної спрямованості розвитку освіти, її орієнтації не

стільки на отримання конкретних знань, скільки на формування професійних умінь і навичок розумової діяльності, розвиток здібностей особистості, серед яких особлива увага приділяється здатності до навчання, зміну парадигми мислення, уміння обробляти величезні масиви інформації. Друга впливає з розвитку вимог до якості фахівця, який повинен бути здатний до оптимальної поведінки в різних ситуаціях, відрізнятися системністю та ефективністю дій в умовах кризи [2, 3, 10].

Кейс-метод відомий світовій педагогіці з початку ХХ ст. і має своє зачаткування в ідеї проблемного навчання. У витоків такого навчання стояв ще грецький філософ Сократ зі своєю евристичною бесідою. Її ядром є здатність педагога до виокремлення та формування низки логічно пов'язаних проблемних запитань, відповіді на які студент має шукати в процесі бесіди самостійно [3, 4, 8].

Значні зрушення у становленні та розвитку навчального процесу на основі введення та розв'язання дидактичних проблем відбулися у кінці ХІХ ст. Гуманістично-прагматичні ідеї американського філософа й педагога Дж. Дьюї та його учня В. Кілпатрика стали філософською, світоглядною та психологічною основою таких змін [8]. Вони обґрунтували концепцію активної пізнавальної діяльності осіб, які навчаються, в умовах розгляду ситуацій, наближених до реального життя та професійної діяльності. Дж. Дьюї вважав, що не потрібно людину насичувати тільки досвідом минулого, а варто готувати до зустрічі з майбутнім. Людина, яка має сформовані навички прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, буде значно краще підготовленою до життя у швидкоплинному світі, сміливіше зустрічатиметься з його численними труднощами й проблемами [4, 8].

Подальший розвиток цієї концепції засвідчив, що в її межах гармонійно поєднуються продуктивне особистісно-творче мислення й групове співробітництво та спілкування. Це спрямоване на успішне розв'язання проблеми, засвоєння не лише теоретичних знань, а й умінь поетапної організації колективної діяльності з чітким розподілом функцій і ролей [4, 8, 9]. Ідея методу *case study* вперше зародилася й була реалізована викладачем Гарвардської юридичної школи К. Ленгделлом. З 1908 р. кейс-метод активно впроваджувався у Гарвардській школі бізнесу [4].

Одне з найбільш широких визначень методу *case study* було сформульовано в 1954 р. у класичному виданні, присвяченому історії та застосуванню методу конкретних ситуацій у Гарвардській школі бізнесу: «Це метод навчання, коли студенти і викладачі беруть участь у безпосередніх дискусіях із проблем або випадків бізнесу. Приклади випадків зазвичай готуються в письмовому вигляді як відображення актуальних проблем бізнесу, вивчаються студентами, потім обговорюються ними самостійно, що дає основу для спільних дискусій та обговорень в аудиторії під керівництвом викладача. Кейс-метод, таким чином, включає спеціально підготовлені навчальні матеріали та спеціальну технологію використання цих матеріалів у навчальному процесі».

Характерно, що в даному випадку кейс-метод розглянуто скоріше як процес із виділенням таких його головних складових, як обговорення, дискусії. І це не випадково. Традиція використання кейс-методу в навчанні виходить із принципу «рух до істини важливіший, ніж сама істина» [4, 8].

Кейс-технології широко використовуються вищою школою в усьому світі. Так, з 50-х рр. ХХ ст. різні варіації методу кейсів набувають поширення у Західній Європі. У нашій країні кейси почали активно застосовувати з кінця 90-х рр. минулого століття [2].

Сьогодні застосування методу *case study* поширюється в різних напрямках і має перспективу в майбутньому. Так, компанія KPMG проводить щорічний кейс-чемпіонат (International Business Case Competition), який об'єднує кращі студентські команди з усього світу. На початку ХХІ ст. у московських вищих навчальних закладах створюються перші студентські кейс-клуби, а з 2007 р. проводиться перший в історії Росії чемпіонат із рішення бізнес-кейсів. Нещодавній Всеросійський чемпіонат із рішення бізнес-кейсів Changellenge Cup (2010 р.) — це масштабний освітній проект, який об'єднує понад 2500 студентів із 50 російських вищих навчальних закладів, а також кращих представників міжнародного бізнесу [4].

Інший напрям використання методу кейсів — співбесіди під час прийому на роботу. Такий спосіб дозволяє вже на ранній стадії виявити в кандидатів здатності до аналізу й синтезу, уміння чіткого структурування своїх думок [3].

В Україні вивчення та застосування кейс-методу розпочато нещодавно й потребує значної уваги вчених і педагогів до його розробки й утілення в практику підготовки сучасних фахівців.

Коматозні стани зустрічаються не так вже й рідко і є надзвичайно грізними ускладненнями, які призводять до летального наслідку. Від уміння лікаря вчасно діагностувати цей невідкладний стан та надати екстрену кваліфіковану медичну допомогу нерідко залежить прогноз для життя пацієнта. Тому знання основних клінічних симптомів і принципів лікування коматозних станів є важливим аспектом практичної діяльності лікарів усіх спеціальностей. Будучи гострим патологічним станом, коми вимагають невідкладної терапії на якомога ранніх етапах [5, 6].

Мета. Виявити ефективність та системність інноваційної технології кейс-методу у викладанні питань, присвячених коматозним станам, його вплив на засвоєння конкретних знань. Визначити доцільність його застосування для вироблення умінь і навичок дій при різних коматозних станах, а також здатності до оптимальної поведінки в різних ситуаціях.

Матеріали і методи

При проведенні заняття перед студентами ставляться конкретні цілі, які використовуються при складанні кожного кейсу:

1. Визначення ступеня порушення свідомості.
2. Складання плану обстеження пацієнта в стані коми та інтерпретація отриманих даних.

3. Постановка попереднього діагнозу на основі даних анамнезу та об'єктивного обстеження.

4. Диференціація клінічних проявів різних коматозних станів.

5. Надання невідкладної медичної допомоги хворому в комі.

6. Постановка кінцевого діагнозу.

7. Формулювання та обґрунтування основних принципів інтенсивної терапії коматозного стану згідно з протоколами МОЗ.

Правила створення кейса:

— визначається патологія й діючі актори, при цьому можна дати їхній опис;

— описується ситуація й симптоми;

— указуються елементи антуражу.

Коли складена схема кейсу, необхідно визначити методичну мету, яка формує його вісь.

Основною метою є ситуація виникнення коматозного стану в людини, випадок коми, казус, у ряді завдань їх можна об'єднати або створити набір практичних ситуацій, які витікають із логіки невідкладної допомоги та інтенсивної терапії. Студенти мають проаналізувати ситуацію, розібратися в суті проблеми та запропонувати можливі варіанти рішень: визначити вид коми та вибрати протокол надання допомоги.

Особливістю технології застосування кейс-методу є те, що викладач використовує вже напрацьовану або розроблену власну модель конкретної ситуації коматозних станів, яка є можливою (або такою, що відбулася) у реальній професійній діяльності лікаря. Для рішення проблеми, яка є основою ситуації, ним підбирається певна навчальна інформація, що описує ситуації, визначає проблеми, ставить питання, на які студенти мають знайти відповіді. Вони можуть використати і матеріали з навчальною інформацією, і додаткові навчальні матеріали. Усе це є комплексом, що й називають кейсом.

Джерело кейсу — проблемна ситуація (хворий без свідомості), певний стан соціальної реальності (знайдений на вулиці, у під'їзді, вдома, доставлений бригадою швидкої медичної допомоги і т.д.), у який потрапляють діючі особи (лікар, медсестра, родичі, сусіди, перехожі тощо).

Основні вимоги до ситуації: актуальність ситуації, яка описується в кейсі; важливість, доречність ситуації; ситуація має бути реальною, а не надуманою, описувати дійсні факти; ситуація має містити протиріччя, яке є основою для виокремлення проблеми [9]. Студентам необхідно провести диференціальну діагностику коматозних станів, визначити план дій в конкретному випадку. Таке визначення головних тем і проблематики буде орієнтиром викладачеві під час формування чітких питань. Необхідно змінювати формат ситуацій, урізноманітнювати стиль, розмір, форму. Текст опису ситуації має бути цікавим і зрозумілим для студентів [2].

Студенти опрацьовують кейс на занятті в малих групах, обговорюючи проблему та шляхи її розв'язання. Потім організовується учбова дискусія, яка створює базу для навчального процесу, де з різних позицій аналізується дана конкретна ситуація

виникнення коматозного стану, його діагностика, виявляються причини, пропонуються дії з надання невідкладної допомоги згідно з протоколами та їх застосування в конкретних обставинах, оцінюється ефективність лікування, робляться прогнози щодо подальшого розвитку ситуації. Викладач виступає в ролі ведучого, який генерує питання, фіксує відповіді, підтримує і спрямовує обговорення, тобто виступає у ролі диспетчера процесу співтворчості. Активна взаємодія викладача і студентів під час обговорення дозволяє зачислити кейс-метод до інтерактивного навчання [1, 9].

Таким чином, поєднується проблемне та дидактичне навчання, що сприяє розвитку аналітичного мислення, формуванню вміння співпраці та навичок роботи в різних життєвих реаліях. У процесі обговорення конкретних ситуацій відбувається актуалізація теоретичних знань студентів із різних дисциплін: біохімії, анатомії, фізіології, патологічної фізіології, неврології, токсикології, фармакології, терапії; розвиваються їхні практичні вміння постановки діагнозу, визначення глибини коми, диференціації коматозного стану пацієнта, роботи з отриманою інформацією, виробляються навички прийняття професійних рішень із надання невідкладної медичної допомоги, госпіталізації, набуваються вміння комунікацій. Тим самим втілюється в життя ідея Дж. Дьюї про поєднання знань і дій.

Методичною метою застосування кейс-методу може бути й ілюстрація до теорії, і чисто практична ситуація, і їхнє поєднання. Однак у будь-якому випадку мета має бути вагомою, щоб робота з кейсом зацікавила студентів. Цьому сприяє напруженість ситуації коматозних станів, екстреність випадку, невідкладність надання допомоги, які описані в кейсі, конфлікт, навіть драматичність, що вимагають прийняття швидких рішень.

Зміст кейсу повинен відображати навчальні цілі. Кейс може бути коротким чи довгим, може викладатися конкретно або узагальнено. У цілому кейс має містити дозовану інформацію, яка дозволяла б студентам швидко зрозуміти суть проблеми та надавала б усі необхідні дані для її вирішення.

Кейси, що використовуються під час вивчення інтенсивної терапії майбутніми лікарями, відрізняються від тих, які застосовуються під час викладання економічних, педагогічних, юридичних та інших дисциплін. Медичні кейси містять, як правило, крім загальної, ще й детальну інформацію, зокрема історію захворювання, опис клінічної картини та ситуації, результати обстеження, протоколи лікування і таке інше. Текст кейсу повинен містити вступ до суті проблеми коматозних станів, інформацію про клінічний стан, історію захворювання, зміст клінічного протоколу, результати ефективності допомоги тощо. Добре, якщо інформація подається за допомогою таблиць, графіків, відеофрагментів, мультимедійних презентацій. Проте це не має бути простим описом ситуації або сухими даними. Факти повинні комбінуватися так, щоб студенти могли потрапляти в реальну професійну ситуацію й диску-

тувати. У процесі дискусії увага концентрується на тому, яким чином отримано результати, а не лише на демонстрації їхньої цінності [1, 2, 10].

Розглядаються три фази діяльності викладача щодо реалізації кейс-методу:

— перша (підготовча) — складна творча робота щодо створення кейсу. Ця діяльність здійснюється за межами аудиторії та передбачає науково-дослідницьку, методичну, конструктивну й інші види роботи викладача;

— друга (активна) — діяльність викладача в аудиторії, де він виступає зі вступною бесідою та підведенням підсумків, організовує роботу підгруп щодо аналізу кейсу та прийняття рішення, керує дискусією, підтримує високий рівень зацікавленості та комунікативності аудиторії, оцінює внесок кожного студента в аналіз ситуації та пошук шляхів її розв'язання;

— третя (завершальна) — викладач спрямовує й контролює самостійну позааудиторну пізнавальну діяльність студентів за темою кейсу [9].

Результати

Як показали результати нашої роботи, для успішної реалізації методу *case study* при викладанні теми «Коматозні стани» викладачу необхідно:

— переосмислити навчальний матеріал із позиції виділення і моделювання проблемних ситуацій при комах у лікарській діяльності;

— побудувати оптимальну систему проблемних ситуацій коматозних станів і засобів їх подання: усних, письмових, наочних, мультимедійних тощо;

— під час відбору проблемних ситуацій необхідно враховувати їхню значущість для рятування життя й доступність для рішення лікарями, зокрема застосування клінічних протоколів надання допомоги;

— чітко виділяти проблему, оскільки вона знаходиться не в кожній навчальній інформації.

До критеріїв оцінювання роботи студентів належать:

I. *Активність студента в обговоренні кейсу (в аудиторії), що передбачає:*

— конструктивні оригінальні пропозиції щодо ефективного розв'язання проблемної ситуації надання медичної допомоги пацієнтові в комі;

— адекватне застосування теоретичних знань із вивченого курсу інтенсивної терапії невідкладних станів;

— використання цікавого додаткового фактичного матеріалу, статистичних даних для аргументації своїх пропозицій з діагностики, лікування, роботи в колективі;

— уміння вирізняти й ідентифікувати проблеми, ставити запитання з огляду на конкретну ситуацію коматозного стану;

— уміння чітко, логічно, структуровано викладати власну позицію у процесі обговорення.

II. *Участь у роботі творчої групи:*

— участь у підготовці групового проекту (може визначатися самими членами цієї групи як коефі-

цієнт трудової участі кожного студента в розробленні проекту);

— презентація проекту рішення групи в процесі обговорення (усно чи письмово).

III. *Самостійна робота з підготовки до заняття:*

— уміння письмово проаналізувати конкретну ситуацію виникнення коматозних станів та їх лікування (із висновками, проблемами, запитаннями);

— підготовка додаткових теоретичних завдань (рефератів, оглядів, першоджерел).

Треба визнати, що застосування викладачем кейс-методу, з одного боку, стимулює індивідуальну активність студентів на занятті та при підготовці до нього, формує позитивну мотивацію до навчання, дозволяє задіяти всіх студентів і таким чином зменшує кількість пасивних і невпевнених у собі. А з другого боку, надихає самого викладача самовдосконалюватись, по-іншому мислити й діяти, оновлювати власний творчий потенціал. Усе це забезпечує високу ефективність навчання й розвиток майбутніх фахівців, формує необхідні особистісні якості й професійні компетенції [1, 9].

Висновки

Метод *case study* при викладанні теми «Коматозні стани» дозволяє студентам застосувати теоретичні знання з базових предметів для вирішення практичних завдань із діагностики та лікування ком. Метод сприяє розвитку в студентів самостійного мислення, вміння вислухати й враховувати альтернативну точку зору, аргументовано висловити свою думку. За допомогою цього методу студенти мають можливість проявити та вдосконалити аналітичні навички з надання невідкладної допомоги при коматозних станах, знаходити найбільш раціональне рішення поставленої проблеми, навчитися працювати в команді.

Будучи інтерактивним методом навчання, метод *case study* завойовує позитивне ставлення з боку студентів, забезпечуючи засвоєння теоретичних положень та оволодіння практичним використанням матеріалу при наданні допомоги пацієнтам у комі. Він впливає на професіоналізацію студентів, сприяє їх дорослішанню, формує інтерес і позитивну мотивацію до навчання. Кейс-метод дозволяє об'єктивно оцінити знання, практичні навички, професійні вміння студентів, розвиває клінічне мислення кожного окремого студента та його інтелектуальний потенціал.

Одночасно цей метод виступає і як спосіб мислення викладача, дозволяє по-іншому думати й діяти, оновлювати свій творчий потенціал. Використання методу підвищує ефективність діяльності викладача та сприяє його професійному зростанню.

Проаналізована ефективність кейс-методу визначає доцільність його застосування при викладанні теми «Коматозні стани».

Конфлікт інтересів. Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів при підготовці даної статті.

Список літератури

1. Активізація навчального процесу у сучасній вищій школі: Методичний огляд / Уклад. Л.А. Якимова. — К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010. — 32 с.
2. Андрущак Т.Г. Особливості організації процесу фахової підготовки на основі кейс-методу // Мат-ли Всеукраїнської науково-методичної інтернет-конференції, присвяченої Дню заснування Черкаського медичного коледжу. Черкаси, 2015. — С. 218-222.
3. Астапенко Е.В., Кокурина Н.В. Роль кейс-метода в обучении навыкам деловой коммуникации // Перспективы науки. — 2010. — № 9 (11). — С. 5-9.
4. Бакли Р., Кэйл Дж. Теория и практика тренинга. — СПб.: Питер, 2002. — 352 с.
5. Вольный И.Ф., Налапко Ю.И., Пешков Ю.В., Сиротченко Т.А. Экстренная медицинская помощь взрослым и детям на догоспитальном этапе (практическое руководство). — Луганск, 2012. — С. 110-129.
6. Думанский Ю.В., Кабанова Н.В., Верхулецкий И.Е., Синепупов Н.А., Осипов А.Г., Синепупов Д.Н. Актуальные проблемы анестезиологии, хирургии и интенсивной терапии: Учебное пособие / Под ред. проф. И.Е. Верхулецкого. — К.: Здоров'я, 2011. — С. 326-354.
7. Зіменковський Б.С. Рейтинг як складова системи управління якістю підготовки лікарів і провізорів / Б.С. Зіменковський, М.Р. Гжегоцький, І.І. Солонинко // Медична освіта. — 2012. — № 2. — С. 49-51.
8. Кулик О.М. Концепція прагматизму Джона Д'юї та її втілення в освітньому процесі: критичний аналіз // Проблеми освіти. — 2008. — Вип. 54. — С. 70-75.
9. Сурмин Ю.П. Ситуационный анализ или анатомия кейс-метода: учебное пособие / Ю.П. Сурмин. — К., 2002. — 286 с.
10. Aronson L. Twelve tips for teaching reflection at all level of medical education // Med. Teacher. — 2011. — Vol. 33 (3). — P. 200-205.

Отримано 26.09.2016 ■

Павленко І.А.

Львовский национальный медицинский университет имени Данила Галицкого, г. Львов, Украина

КЕЙС-МЕТОД В ПРЕПОДАВАНИИ ТЕМЫ «КОМАТОЗНЫЕ СОСТОЯНИЯ»

Резюме. Актуальность. Внедрение метода *case study* в практику высшего профессионального медицинского образования в настоящее время является достаточно актуальным, направлено на формирование профессиональной компетентности врача и необходимо в связи с развитием требований к качеству специалиста. Поскольку кома — это острое патологическое состояние, то оказание неотложной помощи пациенту проводится на ранних этапах. Поэтому знание основных клинических симптомов и принципов лечения коматозных состояний — важный аспект практической деятельности врачей всех специальностей. **Целью** работы было выявить целесообразность и эффективность применения кейс-метода в преподавании темы «Коматозные состояния». **Материал и методы.** Основой метода является ситуация возникновения у человека коматозного состояния. Студенты должны проанализировать ситуацию, разобраться в сути проблемы и предложить возможные варианты решений: определить вид комы и выбрать алгоритм оказания помощи. **Результаты.** Описаны правила создания кейса, методика его применения,

отмечены особенности работы преподавателя, показаны критерии оценивания студентов: активность в обсуждении кейса, участие в работе творческой группы, самостоятельная работа при подготовке. **Выводы.** Применение кейс-метода стимулирует активность студентов в изучении темы «Коматозные состояния», формирует позитивную мотивацию к учебе, обеспечивает ее высокую эффективность, формирует определенные личностные качества будущих врачей, а также способствует самосовершенствованию и творческому развитию преподавателя. Ценность метода *case study* заключается еще и в том, что он демонстрирует не только ситуации, с которыми встречаются врачи в повседневной практике, но и актуализирует определенный комплекс знаний, необходимый для усвоения при решении вопросов оказания помощи больным в коматозном состоянии. Он удачно сочетает учебную, аналитическую и воспитательную работу и является эффективным в реализации современных заданий системы образования. **Ключевые слова:** профессиональное медицинское образование; метод *case study*; коматозные состояния

I.A. Pavlenko

Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, Lviv, Ukraine

CASE-STUDY METHOD IN TEACHING TOPIC «COMA»

Abstract. Background. The implementation of the case-study method in the practice of higher professional medical education is currently very important, directed on formation of professional competence of a physician and necessary due to the development of requirements to professional quality. As coma is an acute pathological condition, the first aid to the patient is referred at an early stage. Thus the knowledge of the main clinical symptoms and principles of comatose states treatment is an important aspect in practical activity of doctors of all specialties. The **objective** of this study was to determine the feasibility and effectiveness of using case method in teaching the topic «Coma». **Materials and methods.** The basis of the method is the situation of coma development in a human. Students must analyze the situation, understand the nature of the problem and offer possible solutions — to determine the type of coma and to choose the method of assistance. **Results.** The rules of creating a case-study, the methodology of its use are described,

the features of teacher's working are emphasized, the criteria for the evaluation of a student's activity in the discussion of the case, participation in the work of the creative group, independent work during the preparation are considered. **Conclusions.** The use of the case method stimulates the activity of students in the study of the topic «Coma», forms a positive motivation to learn, provides a high efficiency of training, forms certain personal qualities of future doctors and also promotes to self-improvement and creative development of a teacher. The value of case-study method is in demonstration not only the situation the physician faces in routine practice, but also actualizes certain knowledge set necessary to learn to assist patients in coma. It combines academic, analytical and educational work and it is effective in the achievement of the current objectives in the education system.

Keywords: professional medical education; case study method; coma